

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Veiligheid en Justitie over de geannoteerde agenda JBZ-Raad 12 en 13 oktober 2017 te Luxemburg en het voortgangsoverzicht JBZ-dossiers 3e kwartaal (Kamerstuk 32 317, nr. 491), Verslag van de bijeenkomst van de Raad van Justitie en Binnenlandse Zaken van 14 september 2017 te Brussel (Kamerstuk 32 317, nr. 490), Fiche: Verordening ECRIS derdelanders (ECRIS TCN) (Kamerstuk 34 754, nr. 3), Fiche: Verordening Agentschap eu-LISA (Kamerstuk 34 754, nr. 4), EU-voorstel: Mededeling over het behoud en de versterking van Schengen – de verruiming van binnengrenscontroles Schengen en uitbreiding van de Schengenzone COM (2017) 570 (Engelstalig) (2017Z13182) en EU-voorstel: Mededeling over de uitvoering van de Europese Migratieagenda COM (2017) 558 (Engelstalig).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Visser

Adjunct-griffier van de commissie,
Zeldenrijk

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

JBZ-raad (Algemeen deel)

VVD

De leden van de VVD-fractie begrijpen dat er op het European Travel Information and Authorisation System (ETIAS) voorstel inmiddels een algemene oriëntatie is bereikt. Met het kabinet hebben zij destijds van gedachten gewisseld over de zorg of er, gezien de huidige situatie in de wereld, geen blinde vlek ontstaat voor het afgeven van een visum voor vijf jaar. Voornoemde leden vragen of de termijn voor het afgeven van het visum verkort is, in de algemene oriëntatie die nu voorligt?

Welke besluitvorming over het Europees Openbaar Ministerie (EOM) ligt precies voor? Hoe wordt de samenwerking met niet-deelnemende landen vormgegeven? Wat vindt u ervan dat er voorstellen zijn om de bevoegdheid van het EOM uit te breiden naar ernstige criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie, op grond van artikel 86 lid 4 van het EU-Werkingsverdrag? Wanneer is de besluitvorming over deze uitbreiding van bevoegdheid? Is het mogelijk wel deel te nemen aan het EOM wat betreft de bestrijding van fraude, maar niet wat betreft de voorgestelde uitgebreide bevoegdheden? Zo ja, hoe? Klopt het dat de Franse president Macron nog verder wil gaan, namelijk een uitbreiding van de bevoegdheid van het EOM naar alle vormen van zware criminaliteit? Is dat mogelijk op grond van het EU-Werkingsverdrag? Zo ja, hoe?

Hoe staat het met de richtlijn dataretentie? Is de Europese Commissie bezig met een nieuwe richtlijn, gezien de uitspraken van het Hof van Justitie van enkele jaren geleden over dataretentie? Wat is de stand van zaken hieromtrent? Klopt het dat de Europese Commissie heeft voorgesteld dat dataretentie op basis van nationale regelingen wordt toegestaan, mits in overeenstemming met fundamentele rechten? Op welke wijze zou dit dan gebeuren? Hoe verhouden de nationale regelingen zich tot de Europese jurisprudentie over dataretentie?

In mei 2018 treedt de Algemene Verordening Gegevensbescherming in werking. Wanneer komt de Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming naar de Kamer?

Welke wetgeving heeft de Europese Commissie op dit moment in voorbereiding op het gebied van cyber en strafrecht? Is er Europese wetgeving in voorbereiding over rechtsbijstand? Wat is de strekking daarvan?

De leden van de VVD-fractie hechten sterk aan het opsporen van criminelen. Mensen moeten zich niet kunnen verschuilen achter een tweede nationaliteit, of dat nu een (andere) EU-nationaliteit is of die van een derde land. Wilt u zich ervoor inzetten dat het ECRIS-TCN systeem geen achterdeur openlaat voor mensen om zich te verschuilen achter een andere nationaliteit, welke dit ook moge zijn?

Grondrechten zijn voor de leden van de VVD-fractie heel belangrijk, maar in de EU lijkt er, met de aanneming van zowel het Europees Handvest als de EU-verdragsrechtelijk voorgenomen accessie van de EU tot de Europese Conventie van de Rechten van de Mens, sprake van een dreigende dubblure, alsook van verwarring over mensenrechten, en nog meer ingewikkelde overlap van rechtssystemen en gerechtshoven. Hoe kijkt u hier tegen aan? Wilt u zich er voor inzetten dat voorkomen wordt dat er

overlappende rechten ontstaan en dat er bijna oneindige procedures worden opgetuigd?

De leden van de VVD-fractie vinden het wat betreft het onderwerp «Criminal Justice in Cyberspace» goed dat de EU en haar lidstaten enerzijds de vrijheid van meningsuiting beschermen, en anderzijds waakzaam zijn tegen illegale online content zoals grove schendingen van de privacy van burgers door andere burgers, bijvoorbeeld door de illegale verspreiding van ongeautoriseerde intieme beelden of van beschermde persoonsgegevens. De online wereld is geen vrijplaats voor wat offline wel bestreden wordt. Wilt u erop aandringen dat de EU zich inzet voor zowel de online vrijheid van meningsuiting als voor de bescherming van de online privacy van burgers onderling (de horizontale privacy)? Wilt u zich inzetten voor de effectieve uitwerking van het recht op vergetelheid, onder meer door het samen met het bedrijfsleven uitwerken van standaard protocollen voor de beoordeling van vergetelheidsverzoeken? Voornoemde leden zetten zich sterk in voor de privacy van burgers, maar vinden dat dit niet ten goede mag komen aan terroristen. Wilt u benadrukken dat in de discussie over dataretentie de strijd tegen terrorisme van levensbelang is?

De leden van de VVD-fractie hebben wat betreft het thema e-Privacy grote vragen bij de proliferatie van wifi-tracking om de gang van personen door winkelstraten te registreren. Gebruikerstoestemming door middel van enkel een bordje is onvoldoende. De dagelijkse anonimiteit van personen moet gewaarborgd zijn. Wilt u ook in EU verband waken voor de privacy van het winkelend publiek? Wat is de inzet in deze discussie?

CDA

De leden van de CDA-fractie lezen dat onder meer de verordening over wederzijdse erkenning van bevroezings- en confiscatiebevelen op de agenda staat voor deze JBZ-raad. Hierover hebben deze leden een aantal vragen. Allereerst zijn zij benieuwd naar de consequenties voor de Nederlandse fiscale ontneming en het slachtofferbeslag indien er wordt gekozen voor de alternatieve formulering: «confiscation within the framework of criminal proceedings»? Ook willen voornoemde leden weten hoe de regering de vraagtekens beoordeeld die de Commissie Meijers heeft wat betreft de waarborgen voor wederzijdse erkenning van bevelen?

De leden van de CDA-fractie zien verder graag toegelicht welke belemmeringen, digitaal of anderszins, er op dit moment bestaan omtrent het koppelen van bestaande, nationale databases van gegevens van strafrechtelijke verleden en biometrische gegevens. In het verlengde hiervan vragen genoemde leden in hoeverre een centraal systeem van vingerafdrukken van alle derdelanders in een centraal systeem, met de hedendaagse technologie, administratief te belastend is.

D66

De leden van de D66-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat de verordening die het EOM opricht formeel wordt vastgesteld tijdens deze JBZ-raad. Het EOM zal zich gaan focussen op het bestrijden van fraude met EU-gelden. De aan het woord zijnde leden hebben vernomen dat het idee speelt om het ontvangen van EU subsidies afhankelijk te maken van deelname aan het EOM. Landen als Hongarije en Polen nemen niet deel aan het EOM maar ontvangen wel veel subsidies. Kunt u toelichten wat de verhoudingen in de Raad zijn, omtrent dit discussiepunt? Hoe kijkt u aan tegen het uitbreiden van de bevoegdheden van het EOM naar onder meer terrorisme?

De leden van de D66-fractie hebben tevens vernomen dat de ECRIS-TCN database op de agenda staat, waarin na een veroordeling de strafrechtelijke gegevens van een non-EU burger centraal worden opgeslagen. Op deze manier kunnen andere lidstaten de gegevens raadplegen bij een eventuele nieuwe strafzaak tegen de betrokken persoon. De genoemde leden zien de noodzaak van dit systeem, maar hebben toch enkele vragen. Wat is de toegevoegde waarde van ECRIS-TCN, terwijl we al SIS II, Europol, VIS en Prüm hebben? Leveren deze systemen nog niet voldoende informatie ter bestrijding of preventie van serieuze strafbare feiten?

Daarnaast vragen de aan het woord zijnde leden hoe het zit met de proportionaliteit van dit voorstel. Met het ECRIS-TCN systeem krijgen meer autoriteiten toegang tot de gegevens dan bij de normale ECRIS, het systeem voor EU-burgers. Ook worden er meer dan enkel strafrechtelijke gegevens opgeslagen, waaronder ook biometrische gegevens. De regering geeft zelf in de BNC-fiche ook aan dat de noodzaak van toegang tot de gegevens een aandachtspunt is. Is hier sprake van een niet gerechtvaardigd onderscheid op basis van nationaliteit tussen EU-onderdanen en derdelanders?

De leden van de D66-fractie hebben een duidelijke mening over de bevroerings- en confiscatieverordening: zij vinden het een goed idee om deze strafrechtelijke beslissingen van andere lidstaten te erkennen. Het blijft echter de vraag, of ook niet-strafrechtelijke confiscatiebeslissingen binnen de reikwijdte van deze verordening vallen. Een gedeelte van de lidstaten wil dit niet. Kunt u toelichten wat de verhoudingen zijn in de Raad, en of u actief het Estse compromis zal steunen, dat hiertoe is bedacht, om toch niet-strafrechtelijke confiscatie beslissingen onder de verordening te laten vallen?

De leden van de D66-fractie merken op dat er tijdens de JBZ-raad conclusies zullen worden aangenomen over het beschermen van grondrechten in de EU. Vanzelfsprekend vinden de aan het woord zijnde leden het belangrijk rechtsbescherming in de EU te bevorderen. De genoemde leden vragen u wat het Nederlandse standpunt is als het gaat om de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM). Deze toetreding is belangrijk voor de rechtsbescherming in Europa. Het zou mooi zijn als drie jaar na de uitspraak van het Hof er nu eindelijk actie wordt ondernomen. Hoe zet de Nederlandse regering zich hiervoor in?

Tot slot lezen de leden van de D66-fractie dat er een midterm review van de «justice and home affairs strategic guidelines» zal plaatsvinden. De aan het woord zijnde leden vinden het belangrijk dat de Tweede Kamer betrokken wordt bij het opstellen van de nieuwe guidelines. Zal dat het geval zijn, en zo ja, op welke wijze zal dit plaatsvinden?

GroenLinks

De leden van de GroenLinks-fractie zijn van mening dat te verwachten valt dat de oprichting van het EOM aanstaande is. In het Regeerakkoord 2017 – 2021 is vastgesteld dat het kabinet de komende kabinetsperiode een besluit neemt over het moment waarop Nederland zal toetreden tot het EOM. Voornoemde leden vragen waarom niet nu al wordt voorgesorteerd op een deelname aan het EOM. Het gaat naar het oordeel van deze leden immers over de aanpak van een nauwkeurig afgebakend aantal strafbare feiten, te weten fraude met Europees geld. Klopt de inschatting van deze leden dat de huidige aanpak tegen de grenzen van interstatelijke samenwerking aanloopt als lidstaten niet genegen zijn hun medewerking

aan informatieverzoeken te geven? Werkt met andere woorden het dwingende bevel van het EOM dan niet beter? Hongarije en Polen weigeren het EOM bevoegdheden toe te kennen in hun land. De aan het woord zijnde leden vragen of u deze opstelling betreurt en willen graag weten in hoeverre de opstelling van Hongarije en Polen de effectieve aanpak van Euro-fraude bemoeilijkt.

De leden van de GroenLinks-fractie kunnen zich wat betreft ECRIS-TCN een zekere noodzaak van een goed functionerend Europees strafregister voor derdelanders voorstellen. Tegelijkertijd roept het de vraag op waarom derdelanders met tevens een nationaliteit van één van de lidstaten zouden moeten worden opgenomen. Deelt u de opvatting van de Juridische Dienst van de Raad (JDR) dat het maken van onderscheid tussen Unieburgers verboden is? Welke oplossing stelt u voor om dit discriminatoire onderscheid te voorkomen?

Verder vragen de genoemde leden naar uw oordeel over de reikwijdte van het strafregister. Kunt u aangeven wat de meerwaarde van het opslaan van vingerafdrukken in dit systeem is? U stelt voor om niet van iedereen die geregistreerd staat de vingerafdrukken op te slaan. Welke consequenties zijn verbonden aan het niet-opslaan van ieders vingerafdrukken in ECRIS? Verdient het in uw ogen eigenlijk de voorkeur om de strafrechtelijke gegevens van alle EU-burgers centraal op te slaan?

Toezicht op het delen van persoonsgegevens wordt uitgevoerd door de Europese Toezichthouder voor Gegevensverwerking (European Data Protection Supervisor, EDPS). Is EDPS wel in staat om adequaat toezicht te houden? Klopt het dat deze Europese toezichthouder slechts 60 medewerkers (verdeeld over vijf eenheden en sectoren) heeft die zich naast toezicht moeten bezighouden met advisering over privacy-gerelateerde onderwerpen? Alleen al in het huidige ECRIS-systeem worden op dit moment ruim 288.000 verzoeken om informatie over eerdere strafrechtelijke veroordelingen in de EU gedeeld. Daar komen de verzoeken die derdelanders betreffen bovenop. In hoeverre kan EDPS onder die omstandigheden privacy-voorschriften effectief handhaven?

De leden van de GroenLinks-fractie danken u voor het commentaar op de evaluatie van het EU-veiligheidsbeleid. Daaruit wordt duidelijk dat niet alle bestaande instrumenten op nationaal niveau (volledig) zijn geïmplementeerd, wat ze minder doeltreffend maakt. Deze leden vragen hoe u kunt bijdragen aan het oplossen van de door u gesignaleerde problemen van onvolledige implementatie door lidstaten. Wordt de voortgang in de implementatie al bijgehouden op een manier die goed inzichtelijk is voor collega's in de Raad en wordt dit periodiek besproken? Voelt u ervoor om dit te stimuleren? Er komen steeds verregaander voorstellen. Nu weten we dat deze gedaan worden ondanks het feit dat bestaande maatregelen niet volledig geïmplementeerd zijn. Hoe denkt u dan de noodzakelijkheid en proportionaliteit van deze toekomstige voorstellen op waarde te kunnen schatten?

SP

De leden van de SP-fractie vinden het heel vreemd dat nog vóór de feitelijke start van het Europees Openbaar Ministerie door de Europese Commissie wordt gesproken over de mogelijke uitbreiding van de bevoegdheden van het EOM. De regering noemt dit terecht «volstrekt prematuur». Heeft u dit standpunt al uitgedragen, hoe is daar reeds op gereageerd? Bent u bereid het standpunt dat uitbreiding niet aan de orde kan zijn in te blijven nemen?

De aan het woord zijnde leden zijn ontstemd over de passage in het regeerakkoord waaruit blijkt dat Nederland nu toch toe zal gaan treden tot het EOM. Hoe is dit mogelijk, gelet op de nog zeer recent aangenomen Kamermotie die duidelijk uitspreekt dat Nederland niet deelneemt aan het Europees Openbaar Ministerie (Kamerstuk 32 317, nr. 470) Waarom wordt deze duidelijke Kameruitspraak nu toch in de wind geslagen? Welke inhoudelijke redenen zijn hiervoor nu precies? Wat wordt nu precies inhoudelijk bedoeld met de zin «toetreding zal plaatsvinden onder de voorwaarde dat dit afbreuk doet aan het opportuniteitsbeginsel van het Nederlandse Openbaar Ministerie.»? Staat hier een fout in het regeerakkoord? Wordt bedoeld dat toetreding «geen» afbreuk moet doen aan het opportuniteitsbeginsel van het Nederlandse OM?

Welk standpunt zal u innemen in de aanstaande JBZ-raad, voelt u zich nog gebonden aan de Kamermotie of niet?

De leden van de SP-fractie lezen in uw brief dat bij besprekingen over het niveau van consumentenbescherming het Nederlandse niveau als uitgangspunt wordt genoemd. Dat is een mooi uitgangspunt, maar hoe wordt er nu concreet voor gezorgd dat gewaarborgd is dat Nederlandse consumenten er niet op achteruit zullen gaan? Bijvoorbeeld door te pleiten voor minimumharmonisatie, waarvan lidstaten mogen afwijken ten faveure van de consumentenbescherming? Hoe ziet u dit?

De leden van de SP-fractie lezen in de aanvullende geannoteerde agenda: «Ik ben in het licht van het doel van het voorstel van de Commissie – het op efficiënte wijze nagaan of een persoon eerder is veroordeeld in een EU-lidstaat – in principe voorstander van de opname van EU-burgers met tevens de nationaliteit van een derde land in ECRIS TCN (bipatriden) in ECRIS TCN. In dat geval is zoals gesteld tevens de vraag aan de orde of in het licht van het non-discriminatiebeginsel dan niet tevens EU-burgers met de nationaliteit twee of meer lidstaten opgenomen dienen te worden. De opname van deze laatste categorie zou echter een substantiële verruiming van het voorstel van de Commissie betekenen, die een nauwkeurige nadere bestudering vereist, niet alleen van de juridische aspecten maar ook van de uitvoeringsconsequenties.»

De genoemde leden begrijpen niet goed dat als je een waterdicht systeem wil, er anders wordt aangekeken tegen EU-burgers met de nationaliteit van twee of meer lidstaten, dan tegen EU-burgers die tevens de nationaliteit van een derde land hebben. Wat rechtvaardigt nu dit onderscheid, als de angst is dat burgers feitelijk hun «andere» nationaliteit kunnen inzetten om buiten het systeem te blijven en zo confrontatie met hun strafrechtelijk verleden kunnen ontlopen? Waarom vergt dit nadere bestudering, nu het standpunt al is ingenomen ten aanzien van EU-burgers die tevens de nationaliteit van een derde land hebben, dat betreft toch dezelfde problematiek?

De leden van de SP-fractie vragen om meer inzicht in de voortgang binnen de Raad en de Europese Commissie van het toetredingsproces van de EU tot het EVRM. Hoe staat het daarmee, en wat is de Nederlandse positie daar in?

De leden van de SP-fractie hebben vragen over de richtsnoeren voor de meerjarige operationele en wetgevingsplanning van het JBZ-beleid. De leden van de SP-fractie vragen wat de Nederlandse inzet zal zijn bij het mid-term review proces van de strategische richtsnoeren, kan daar op worden ingegaan? Op welke manier worden nationale parlementen betrokken bij het herijkingsproces?

De leden van de SP-fractie constateren dat in het vorige AO JBZ-Raad is gesproken over de doorgifte van passagiersgegevens en de forse inhoudelijke kritiek van het Hof van Justitie van de EU op het akkoord tussen de EU en Canada, dat ook gevolgen kan hebben voor de overeenkomst tussen de EU en de VS. Klopt het dat hierover recent overleg heeft plaatsgevonden tussen de VS en de EU? Waar hebben deze gesprekken betrekking op? Blijkt uit de Amerikaanse reactie op de hofuitspraak inzake het EU-Canada PNR-akkoord dat men ziet dat hieraan consequenties verbonden moeten worden? Graag een toelichting hierop.

2. JBZ-raad (Onderwerpen op het terrein van asiel- en vreemdelingenbeleid)

VVD

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Europese Commissie voornemens is een akkoord te bereiken op het Gemeenschappelijk Europees Asielbeleid voor het einde van 2017. Tevens wordt, in de ogen van de leden van deze leden terecht, aangegeven dat het pakket in zijn totaliteit bezien moet worden. Hoe verhoudt zich dit tot het krachtenveld in de onderhandeling over het Dublinvoorstel, waar een duidelijke verdeling is tussen lidstaten die wel en lidstaten die niet willen dat er een verplicht herverdelingsmechanisme (in geval van een uitzonderlijk hoge toestroom) wordt toegevoegd aan de Verordening? De aan het woord zijnde leden vragen zich af of u nogmaals kunt bevestigen dat dit uiteindelijk niet gaat betekenen dat het GEAS-pakket in losse onderdelen uit elkaar valt?

De Europese Commissie gaf eerder in de preambule van de voorgestelde wijziging van de Opvangrichtlijn aan, daar waar mogelijk, de toegang tot de arbeidsmarkt voor kansrijke asielzoekers te verkorten naar drie maanden, waarna het kabinet aangegeven heeft vast te willen houden aan de zes maanden termijn. Ook leek er even sprake van een termijn van negen maanden. Kunt u aangeven welke termijn op dit moment gehanteerd wordt?

Tijdens een eerder gevoerd debat hebben de leden van de VVD-fractie tevens aangegeven het onbegrijpelijk te vinden sociale zekerheid voor asielzoekers en inwoners van lidstaten gelijk te willen schakelen. Kunt u bevestigen dat deze gelijkschakeling niet langer onderdeel is van de voorgestelde wijziging?

Voor wat betreft de Kwalificatieverordening hebben de genoemde leden zich eerder verzet tegen de stimulans voor vergunninghouders om door te procederen. Gezien het feit dat er op dit moment een gedeeltelijk akkoord ligt, en de onderhandelingen met het Europees parlement op korte termijn zullen aanvangen, zijn deze leden benieuwd hoe waarschijnlijk het is dat deze aanpassing op het doorprocederen nog plaatsvindt? Temeer omdat u zelf ook aangeeft het essentieel te vinden dat in deze Verordening wordt geregeld dat houders van een subsidiaire status niet kunnen doorprocederen voor een vluchtelingenstatus, wanneer deze hetzelfde rechtenpakket hebben voor de houder.

U geeft verder aan dat de artikelsgewijze bespreking van de Procedureverordening nog gaande is. De leden van de VVD-fractie zijn, evenals u, in een eerder stadium zeer kritisch geweest over onderhavig voorstel. In veel opzichten leek het eerste voorstel, met als doel het vereenvoudigen van procedures, haar doel voorbij geschoten. Deze leden zijn dan ook benieuwd naar de appreciatie op de compromisvoorstellen die het Estse voorzitterschap heeft opgesteld.

De aan het woord zijnde leden informeren verder naar de appreciatie van het kabinet op het politiek akkoord over het voorstel voor een Europees Asielagentschap. Zij begrijpen dat dit nog niet geldt voor o.a. artikelen die een verwijzing bevatten naar andere onderdelen van het GEAS-pakket, toch vernemen zij graag hoe zij de (voorgenomen) invloed van het agentschap ten opzichte van bijvoorbeeld de lidstaten op verschillende besluitvormingsprocessen appreciëren.

De leden van de VVD-fractie begrijpen dat wat betreft de Schengengrenscodes één van de voorgestelde wijzigingen ziet op een grotere rol voor de Europese Commissie, de Raad en Europese agentschappen in het besluitvormingsproces dat ziet op het tijdelijk herinvoeren van binnengrenscontroles. Zij zetten vraagtekens bij deze rol ten opzichte van de territoriale integriteit van de lidstaat zelf. Wordt dit breder gedeeld door andere lidstaten en hoe waarschijnlijk is een eventuele aanpassing hier op?

Ook vragen deze leden zich af of inzicht gegeven kan worden door het kabinet in het krachtenveld over de eventuele toetreding van Bulgarije en Roemenië tot het Schengengebied.

Wat betreft het Schengeninformatiesysteem lezen de leden van de VVD-fractie in het BNC-fiche dat de mogelijkheid om een inreisverbod op te leggen aan een vreemdeling voordat deze het Unie gebied verlaat, niet in de voorstellen is opgenomen. Net als u vinden zij dit zeer onwenselijk. Kan worden aangegeven of dit inmiddels is toegevoegd aan de huidige compromisteksten?

PVV

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het nieuwe voorstel van de Europese Commissie om 50.000 vluchtelingen te hervestigen in de lidstaten van de EU. Voornoemde leden verzoeken u hier voor wat betreft Nederland geen gehoor aan te geven.

Wat wordt bedoeld met een «grotere rol voor de Commissie, de Raad en Europese agentschappen» ten aanzien van de voorstellen inzake tijdelijke herinvoering van controles aan de binnengrenzen? Leidt dit tot een wijziging in de wijze waarop lidstaten binnengrenzen kunnen controleren en zo ja, hoe verandert dit? Kunt u zich er voor inzetten dat Nederland zeggenschap over grenzen terug krijgt in plaats van verder uit handen geeft?

De aan het woord zijnde leden vragen verder naar de stand van zaken met betrekking tot de toetreding van Roemenië en Bulgarije tot Schengen? Deze leden roepen u op nooit en te nimmer in te stemmen met de toetreding van Bulgarije en Roemenië tot het Schengengebied.

De burgemeester van Pozzallo in Italië heeft laten weten te vrezen voor de komst van IS-strijders. In een aantal dagen tijd zijn er ruim driehonderd immigranten uit Tunesië aangekomen die daar eerder voor verschillende vergripen in de gevangenis hebben gezeten. De leden van de PVV-fractie vragen om een reactie op deze zorgen. Waar bevinden de betreffende migranten zich nu? Zijn ze vastgezet? Volgens voornoemde leden is het, mede gelet op aanslagen die zijn gepleegd door asielzoekers in Europa, van groot belang dat Nederland weer grenscontroles invoert. Bent u bereid hier gehoor aan te geven en ervoor te zorgen dat de beperkingen die hierbij door het Schengenakkoord gelden niet langer op Nederland van toepassing zijn? Zo neen, waarom niet?

Voorts vragen de leden van de PVV-fractie op welke wijze wordt voorkomen dat migranten die bijvoorbeeld aankomen in Italië doorreizen naar Nederland of andere EU-landen? Worden de migranten standaard vastgezet en worden er vingerafdrukken afgenomen? Staat de EU de verplichte afname van vingerafdrukken en het standaard vastzetten van migranten, totdat zij zijn geregistreerd, toe?

Tijdens het algemeen overleg JBZ-Raad op 13 september 2017 antwoordde de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie op vragen van de PVV-fractie dat de 212 Syriërs die zijn teruggestuurd van Griekenland naar Turkije in het kader van de Turkijedeal allen een asielerzoek hadden ingediend in Griekenland. Dit is niet conform diverse media-berichten over deze kwestie en bovendien in tegenspraak met de uitspraak van het Griekse Hof dat pas op 23 september 2017 heeft geoordeeld dat Syrische vluchtelingen veilig terug kunnen worden gestuurd naar Turkije. Is tijdens voornoemd overleg de juiste informatie verstrekt? Hoeveel Syriërs hebben in Griekenland een asielerzoek ingediend?

D66

De leden van de D66-fractie lezen dat de toetreding van Bulgarije en Roemenië tot het visuminformatiesysteem VIS op de agenda staat. Wat is het krachtenveld voor de toetreding van Bulgarije en Roemenië tot Schengen? Ook in relatie tot de meest recente Correctie- en Verificatiemechanisme rapportage, waarmee de voortgang van de lidstaten gemonitord wordt op zaken als corruptiebestrijding en rechtsstatelijkheid?

De genoemde leden constateren dat de Europese Commissie nieuwe voorstellen inzake Schengen gedaan heeft. Wat voor strengere procedurele waarborgen, die functioneren als een drempel voor lidstaten zodat gegarandeerd wordt dat het om uitzonderingssituaties gaat, worden in deze verordening ingevoerd?

Voorts willen de leden van de D66-fractie het belang van een Gemeenschappelijk Europees Asielsysteem benadrukken. Deze leden willen graag benadrukken dat het van belang is dat dit als één pakket spoedig aangenomen wordt. Zij vragen u te pleiten voor een spoedig akkoord op de procedureverordening en de opvangrichtlijn. Wat is hier het krachtenveld? Waar zitten de pijnpunten?

De leden van de D66-fractie lezen ook in de geannoteerde agenda dat het concept «effectieve solidariteit» nog steeds onderwerp van gesprek is. Wat is de inzet van Nederland geweest tijdens bilaterale consultaties hierover?

GroenLinks

De leden van de GroenLinks-fractie vernemen graag hoe u tegenover het nieuwe voorstel staat vanuit de Europese Commissie waarbij lidstaten op basis van vrijwillige deelname aan noodherplaatsingen aanspraak kunnen maken op een vergoeding van € 10.000 per herplaatste asielzoeker. Wat bent u voornemens hierover te gaan zeggen tijdens de Raad? Daarnaast vragen de leden van deze leden zich af hoe het criterium «gebrek aan integratiekansen» mag worden gewogen door lidstaten, en in hoeverre dit kan leiden tot een weigeren van hervestiging aan asielzoekers in hun land. Hoe zal worden voorkomen dat hiermee de Europese solidariteit wordt ondermijnd?

Voorts vragen de aan het woord zijnde leden of Nederland de lezing van de Europese Commissie deelt dat de juridische verplichtingen die voortvloeien uit het noodherplaatsingsprogramma voor Italië en Griekenland ook na het aflopen ervan nog gelden.

De leden van de GroenLinks-fractie willen graag inzicht in hoe u het Estse voorstel apprecieert om de kortere termijn die de Europese Commissie had voorgesteld waarbinnen asielzoekers toegang tot de arbeidsmarkt moet worden verschaft, weer ongedaan te maken? Kunt u inschatten hoe de rest van de Raad hier tegenover staat? Bent u bereid om op de Raad te pleiten voor een voortvarende behandeling en aanneming van het voorstel van de Europese Commissie?

Onlangs verscheen een VU-rapport (Situation of Readmitted Migrants and Refugees from Greece to Turkey under the EU-Turkey Statement, 3 oktober 2017 VU Amsterdam) over de naleving van mensenrechten door Turkije in het kader van de EU-Turkije deal. De bevindingen zijn zorgelijk. Bent u bereid de naleving door Turkije van de afspraken aan te kaarten, en aan te dringen op een eigen onderzoek naar, onder meer, het ten onrechte vastzetten van vluchtelingen in detentiecentra en de ontoegankelijkheid van de asielprocedure voor vluchtelingen? Hoe wordt erop toegezien dat in eventuele nieuwe verdragen met derde landen de mensenrechten van teruggestuurde vluchtelingen wel worden gerespecteerd?

Volgens VN-cijfers zijn vorig jaar 11.418 doden en gewonden gevallen in Afghanistan en lopen volgens een recent rapport van Amnesty International teruggestuurde Afghanen het risico om gemarteld, ontvoerd of gedood te worden. Op basis van welke gegevens concludeert u dat Afghanistan een veilig land is voor terugkeer? Hoe verhoudt zich dit tot de joint way forward-afspraken tussen EU en Afghanistan?

SP

De Europese Commissie wil de komende twee jaar 50.000 vluchtelingen uitnodigen. Dat is volgens de SP een stap vooruit. De leden vragen wel hoe u dit getal ziet in verhouding tot de 1,2 miljoen mensen die volgens de UNHCR per direct hervestigd zouden moeten worden. De leden van de SP-fractie vernemen graag hoe het aantal van 50.000 tot stand is gekomen. Er moet geprobeerd worden met zoveel mogelijk lidstaten afspraken te maken over de verdeling hiervan over de lidstaten, met eventueel een financiële beloning. Deze leden vernemen graag of die nu in het vooruitzicht wordt gesteld en zo ja, hoe hoog die zal zijn?

De afgelopen tijd is een aantal schrikbarende rapporten verschenen waar de leden van de SP-fractie graag een reactie op willen. Amnesty bracht een schokkend rapport uit over de situatie in Afghanistan en pleit voor een uitzetstop naar dat land. Sinds het sluiten van de joint way forward-agreement en het ambtsbericht is de situatie sterk verslechterd. Juist de enorme terugkeerdruk op Afghanistan kan leiden tot verdere destabilisatie en we zien dat in gebieden zoals Kabul (waar het eerder rustig was) de Taliban in de zomer weer grote aanslagen heeft gepleegd. Graag een reactie. Duitsland is toen ook gestopt met het uitzetten van mensen. Wordt de joint way forward deal geëvalueerd en bent u bereid om tot die tijd geen mensen uit te zetten?

De VU deed onderzoek naar de situatie in Turkije en komt eveneens met schokkende conclusies. Vluchtelingen die teruggestuurd worden naar Turkije in het kader van de Turkijedeal krijgen amper toegang tot de asielprocedure, belanden in gevangenissen en worden gedwongen documenten te ondertekenen in een vreemde taal. Volgens de leden van

de SP-fractie kan dit niet de bedoeling zijn. Zij vernemen graag een reactie op dit rapport. Ook vragen deze leden of u de mening deelt dat als dit soort praktijken voorkomen, de deal moet worden opgeschort. Dat geldt ook voor toekomstige deals. Opvallend genoeg oordeelde de Griekse rechter dat er mensen terug naar Turkije gestuurd kunnen worden omdat het daar veilig is. Kunt u op deze discrepantie ingaan?

Dan hebben de leden van de SP-fractie nog een aantal vragen over de situatie in Griekenland voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Voornamelijk Afghaanse jongens van slechts 14 jaar hebben seks met oudere mannen voor een pakje sigaretten. Die mannen stellen dat zij de enige zijn die de jongens helpen. Graag vernemen de genoemde leden hierop een reactie. Griekenland heeft de capaciteit niet om ze allemaal goede opvang te bieden en de EU doet voorsnog te weinig om de situatie te verbeteren. De aan het woord zijnde leden krijgen graag een overzicht van wat er allemaal precies gebeurt om Griekenland alsmede deze kinderen te helpen. Het aantal mensen dat voor herplaatsing uit Griekenland in aanmerking komt is sterk naar beneden bijgesteld: van 160.000 naar nog geen 100.000. Alleen vluchtelingen met een toekeningspercentage van boven de 75% komen in aanmerking. Dus geen Afghanen en geen Irakezen. Volgens deze leden is dit opmerkelijk. Bent u bereid ervoor te pleiten dat in ieder geval amv'ers met een lager toekeningspercentage ook voor herplaatsing in aanmerking komen?

Verschillende EU-lidstaten willen de Dublin-overdrachten naar Griekenland hervatten. De leden van de SP-fractie zijn blij dat Nederland dat voorsnog niet doet en vernemen graag of u voornemens bent om geen mensen naar Griekenland uit te zetten, zolang de situatie daar niet veel meer verbeterd is en ook of hij bereid is hiervoor bij andere EU-lidstaten te pleiten tijdens de komende JBZ raad.

ChristenUnie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van een onderzoek van de VU naar de situatie van vluchtelingen in Turkije. Hoe verhouden de uitkomsten van dit onderzoek zich tot het Zevende voortgangsverslag implementatie EU-Turkije Verklaring?

Er is in het VU-onderzoek sprake van dat vluchtelingen geen toegang krijgen tot de asielprocedure, gedetineerd worden en zelfs gedwongen terug te gaan naar bijvoorbeeld Syrië. Bent u bereid deze zorgpunten te bespreken met uw Europese collega's? Wanneer er sprake is van dergelijke schendingen, moet dat dan geen gevolgen hebben voor de verdere uitvoering van de EU-Turkije Verklaring? Deze leden vinden het van groot belang dat u dit tijdens de Raad aan de orde stelt.

Wat betreft de relocatie van vluchtelingen op de Griekse eilanden betreft vragen de aan het woord zijnde leden zich af hoeveel mensen daar nu nog vastzitten en hoeveel van hen in aanmerking komen voor relocatie. Hoeveel nieuwe vluchtelingen komen daar nog altijd aan en zitten daar ook vluchtelingen bij die in aanmerking komen voor relocatie? Wat gebeurt er met diegenen die er niet voor in aanmerking komen?

Ten aanzien van de GEAS-hervormingen, ziet het ernaar naar uit dat het verplichte herverdelingsmechanisme niet geaccepteerd zal worden door verschillende Oost-Europese landen. Die opstelling gaat niet veranderen, naar het zich laat aanzien. Denkt u hier ook zo over? Welke conclusie moet daaruit volgen? Hoe denkt u in dit verband over het idee van een sanctiemodel waarbij lidstaten die onvoldoende meewerken, gekort worden op Europese structuurfondsen?

Voor wat betreft de Opvangrichtlijn, vragen de leden van de ChristenUnie-fractie wat de voorgestelde bepaling over toegang tot de arbeidsmarkt en sociale zekerheid precies voor eisen stelt en wat dit voor de praktijk in Nederland betekent.

Ten aanzien van de voorstellen over «Schengen», willen de leden van de ChristenUnie-fractie graag weten welke rol de Europese Commissie, de Raad en de Europese agentschappen voor zich zien als het gaat om de tijdelijke herinvoering van controles aan de binnengrenzen? Deelt u de mening dat beslissingen daarover altijd volledig aan de lidstaten zelf zijn? De genoemde leden vragen of de voorgestelde toetreding van Bulgarije en Roemenië tot het Visuminformatiesysteem niet een eerste stap is op weg naar toetreding van deze landen tot de Schengenzone. De leden van de ChristenUnie-fractie stemmen in met het kabinetsstandpunt hierover, maar hoe wordt daar volgens u in de andere lidstaten over gedacht?

II. Reactie van de Minister van Veiligheid en Justitie